

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Ordinis Minorum, S. R. E. Cardinalis,
Episcopi Albanensis, Seraphici Doctoris Ecclesiae, De Vita
S. Patris Francisci, Liber I.**

Bonaventura <Sanctus>

Antverpiæ, 1597

In Capvt VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41460

Aquam in vinum mutar. S. Francisc. & totum fontem. Vinum efficitur optimum quod fuerat aqua pura.] Refert^a Barpt. Pisanus S. Franciscum in *Marchiâ Anconitanâ, apud locū de Trabebonante cū Ecclesiam adificaret aestivo tempore, fontem totum in optimum vinum commutasse. Operarij vinum poscebant: nec exspectabāt fratres, qui vinum ierant allatum. Tunc B. Franciscus ad fontem ibi vicinum perrexit. & ibi factâ oratione, fontem crucis signo cū signasset, aqua ipsius fontis in vinum optimum est conuersa. quæ conuersio ad horam durauit. Ibidem scribit etiam acetum ab illo in vinum commutatum.* *Confor. fruc. 11.*

IN CAPVT VI.

§. I. Omnium virtutum custos & decor humilitas.] *Hugo à S. Victore: Discite à me quia mitis sum & humilis corde: & inuenietis requiem animabus vestris. Ecce mel humilitatis, cum dulcedine mansuetudinis. Sicut enim mel concordat in confectionibus medicinæ cū omnibus diuersitatibus specierū: sic ex humilitatis dulcedine cōdiuntur omnia genera virtutum.* *Lib. 3. de clauf. animæ. Mat. 11. 29.*

4. Non tam præesse voluit, quàm subesse.] *Magnificè hic à S. Patre commendatur obedientia. & rectè: quia docente B. Augustino, Ea virtus in creaturâ rationali mater quodammodo est omnium, custosque virtutum: quandoquidem sic facta est, vt ei subditam esse sit vtile. perniciosum autem suam, non eius à quo creata, facere voluntatem. Nec Deo tantummodo obediendum, verùm etiam hominibus: idq; exemplo Christi Filij Dei, qui fuit subditus parentibus.* *Lib. 14. de eu. Del. 6. 13.* *Luc. 1. 51. Hom. 10. in Luc.* *Origenes: Si Iesus Filius Dei subiicitur Ioseph & Mariæ: ego non subiiciar Episcopo, qui mihi à Deo ordinatus est pater? non subiiciar presbytero, qui*

Obedire salutare rationali creaturæ.

qui mihi Domini dignatione prepositus est? Nec talis penitenda subiectio: quia multo præstantior est Christiana humilitas & seruitus regum opibus & superbâ. *Audi Minoridarum pedagogum.*

45. Ro-
ni u.
Spec.
discip.
lib. 1. c. 4

Felix hæc seruitus, imò gloriosa libertas, quâ quis sponte in regiam veditus seruitutem, Deum & eius Vicarios potius, quàm seipsum, super se regnare cõstituens, suæ profus renunciat voluntati. *Eius rei causam præcipuam reddit*

4 Depro-
f. rel. g.
l. 1. c. 39

alibi, ut homo qui sub Deo esse noluit peccando, & ita superbiendo gratiam Dei perdidit, satisfaciat ei subiiciendo se homini propter Deum: & ita per humilitatis meritum gratiam Dei recuperet, quam amisit. Porro autem de propria voluntate, matre inobedientia, nota est S. Bernardi sententia; Quid enim odit aut punit Deus

4 Ser. 3.
de resur.
Domini.

præter propriam voluntatem? Cesset voluntas propria, & infernus non erit. *Hanc pestem ut evitent veteres monachi, obedientia se iugo penitus subdiderunt: Nam præcipua monachi hæc & prima virtus, quæ in Christo maximè fulsit.*

Voluntas
propria
infernus
fuit.

Phil. 1. 8

Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus exaltavit illum. *& c. S. Ambrosius.* Considera ô homo quid legas! Non laboravit Apostolus potentiam Christi probare, sed obedientiam predicare: sed demonstrare, quanta sit humilitatis gratia, quâ eius profectus! Si putas quòd Christo profuit humilitas sua: cui ergo non proderit? si illū exaltavit, quē non augebit?

Obedien-
tia præ-
cipua mo-
nachi
virtus.

Ser. 20.
in Psal.
118.

Duo referam humilitatis, & incredibilis prope modum obedientia magna miracula, ad excitandam virtutum emulationem, ex Sulpicio Severo, quibus obedientia meritum & virtus cognoscetur. Cùm quidam sæculi actibus abdicatis, mona-

1. Dia-
log. 12.

sterium magnæ dispositionis ingressurus, cœpisset rogare, Abbas cœpit ei multa proponere: graues esse istius disciplinæ labores; sua verò dura imperia, quæ nullius facilè valeret implere patientia. aliud potius monasterium, vbi facilius legibus viueretur, expeteret, nō tentaret aggredi, quod implere non posset. Ille verò nihil his terroribus permoueri, sed magis ita omnem obedientiam polliceri, vt si eum Abbas in ignem ire præciperet, non recusaret intrare; quam illius professionem vbi magister accepit, non cunctatur probare profitentem.

*Cuius vi
et potètia
caminum
ardentem
ingressus
non vni-
sur.*

Casu clibanus propter ardebat, qui multo igne succensus, coquendis panibus parabatur. exundabat abruptis flamma fornacibus: & intra camini illius concaua, totis habenis regnabat incendium. hoc igitur aduenam illum iubet magister intrare, nec distulit parère præcepto. Medias flammæ nihil cunctatus ingreditur: quæ mox tam audaci fide victæ, velut illis quondam Hebræis pueris, cessere venienti. Superata natura, fugit incendiū: & qui putabatur arsurus, velut frigido rore perfusus, se ipse miratus est. Sed quid mirum, si tuum Christe tironē ignis ille non attigit? vt nec Abbatem pigeret dura mandasse, nec discipulum pæniteret imperio paruisse, qui eo die quo aduenerat, dum tentaretur infirmus, perfectus inuentus est: meritò felix, meritò gloriosus, probatus obedientiâ, glorificatus est passione.

In eodem autem monasterio factū, id quod dicturus sum, recenti memoriâ ferebatur. Quidam itidem ad eundem Abbatem recipiendus aduenerat, cum prima ei lex obedientiæ poneretur, ac perpetem polliceretur ad omnia vel

extre-

Dan. 3.
50.

Sulpic.
ibid. 13.

extrema patientiam: casu Abbas storacinam virgam iam pridem aridam manu gerebat; hâc solo fixit, atque illi aduenæ id operis imponit, vt tam diu virgulæ aquam irriguam ministraret, donec, quod contra omnem naturam erat, lignum aridum in solo arente viuisceret. Subiectus aduena duræ legis imperio, aquam propriis humeris quotidie conuehebat, quæ à Nilo flumine per duo ferè milia petebatur. Iamq; emésio anni spatio, labor non cessabat operantis. & de fructu operis spes esse non poterat: tamen obedientiæ virtus in labore durabat. Sequens quoque annus vanum laborem iam affecti fratris eludit. Tertio demùm succedentiũ temporũ labente curriculo, cùm neque nocte, neque interdiu aquarius ille cessaret operator, virga floruit. Ego ipsam ex illâ virgâ arbusculâ, quæ hodieq; intra atrium monasterij est ramis virentibus, vidi: quæ quasi in testimonium manens, quantum obedientia meruit, & quantum fides possit, ostendit. *Hactenus Sulpitius.*

Et lignum aridum virens reficit.

Quamuis autem obedientia cuique religioso summo opere colenda sit, tamen B. Franciscus raro per obedientiam præcipiendum esse censebat; nec primò fulminandum iaculum, quod debet esse extremum. Ad ensem, inquit, non citò manus mittenda est. Nam auctoritas imperandi in temerario præceptore, quid est aliud, quàm gla-

dius in manu furiosi? hâc 'Speculũ vitæ S. Franc.

Cap. 40. & Bartholom. Pisan.

6. Dominus Ostiensis Ordinis Minorum

Protector, & promotor præcipuus, Gregorius Nonus.] Vt vites nisi arboribus adplicitæ in cacumen adsurgere non possunt; propagantur autem & fructificant comprehensis pedamentis & statumini-

Gregorius IX. protector Ordinis Seraphici.

nibus

nibus quibus fulciantur: sic Ordines Religiosorum habuere suos fautores, quorum patrocinio subnixi creuerunt. Primus Ordinis Seraphici protector hic, Hugo dictus, siue Hugolinus: postea Pontifex Maximus, Gregorius Nonus. adeo dilexit Ordinem, ut eius saepe induerit habitum gestaueritq. ut commemorat Barptolom. Pisan. Addit Petrus Radulph. in habitu S. Francisci sepultum. De qua re fusius infra in cap. 15. ad §. 7. Fuit vir laudatissimus, & doctus; libros Quinque Decretalium composuit, & digessit.

7. Vni fratri.] Fuit iste frater Pacificus, de quo supra. Barpt. Pisan. Conf. fruc. 8. & alibi.

Clerus à nobis obseruandus & iuuandus.

9. Humilitate victus Episcopus.] Insigni exemplo docemur Clerum à nobis obseruandum, & cum eo federandam pacem perpetuam, de qua re saluberrimum monitum S. Francisci ex Speculo vite eius. Dicebat fratres Minores in adiutoriū Clericorum missos ad animarum salutem: ut quod in illis inuenitur minus, suppleatur à nobis. quilibet autem recipiet mercedem, non secundum auctoritatem, sed secundum laborem. Scitote fratres, inquit, quod Deo est gratissimum animarum lucrum. & hoc melius possumus consequi cum pace, quam cum discordiā Clericorum. Si autem ipsi salutem impediunt, ipsorum Dei est ultio, & ipse retribuet eis in tempore. Ideoque subiecti estote Prælati, ne quantum ex nobis est, malus zelus confurgat. Si filij pacis fueritis, clerum & populū lucrabimini: & hoc acceptabilius Deo, quam populū solum clerico scandalizato lucrari. Tegite, inquit, lapsus, & multiplices ipsorum supplete defectus: & cum hoc feceritis humiliores estote. Præclara doctrina, verba simplicia: tamen velut daps opipara in ligneo

Cofo.
fruc. 3.

Lib. 1.
Histor.
Seraph.
relig.

In c. 4.
§ 9.

Cap. 14.

*ligno catillo. Transcripsit eadem hac Bartholom.
Pisan. Conf. fruc. 12. cap. 17. in monitus S. Franc.*

10. Dæmones in Christi militem.] *M. Maru-*
lus: Quis autem perfectionem vitæ professus in
 ædibus magnatum securè versari poterit, si *Se-*
 raphicus Franciscus eam ob causam, diuino *Monas-*
 permissu dæmonum verbera passus sit? Apud *rio raro*
 Leonem sanctæ Crucis Cardinalem dies ali- *egredicam*
 quot moratus, pœnam sustinuit, & culpam ag-
 nouit: illicoque discessit, atque ad monaste-
 rium rediens, rem quæ sibi contigerat, vt ceteri
 cauerēt, indicauit. Ouis quippe quæ ouili egre-
 ditur, lupi morsibus patet. *Magnus ille Anto-*
mus dicere solebat, aquam piscibus alimento *Ab exem-*
 esse, solitudinem autem monachis afferre or- *pio piscis.*
 namentum. atque illos cum continentem at-
 tingant, vitam amittere: hos autè similiter cum
 vrbes adeant, monasticam grauitatem perdere
 solere. Interpretare vocabulum monachi, *in-*
quit B. Hieron. hoc est nomen tuum. quid facis *A mona-*
 in turbâ, qui solus es? Et hoc ego non integris *chi notio-*
 rate vel mercibus, nec quasi ignarus fluctuum *ne.*
 præmoneo: sed quasi nuper naufragio eiectus
 in littus, doctus nauta timidâ nauigaturis voce
 denuncio. In illo æstu Charybdis luxuriæ salu-
 tem vorat. Ibi ore virgineo ad pudicitia perpe-
 tranda naufragia, Scylla ceu renidens libido *Ad vitæ*
 blanditur. Hic barbarû littus, hic diabolus pira- *da pericu-*
 ta, cum sociis portat vincula capiendis. Nolite *la.*
 credere, nolite esse securi. licet in modû stagni
 fufum æquor arrideat, licet vix summa iacentis
 elementi spiritu terga crispentur: magnos hic
 campus montes habet. intus inclusum est pe-
 riculum, intus est hostis. Expedite rudentes, ve-
 la suspendite. Crux antennæ figatur in fronti-
 bus.

bus: tranquillitas ista tempestas est. *Nota, nota, pio & religioso crebrò è monasterio non egrediendum: sed amplectenda quies est, fortiterq; durandum in loco, ut animi firmitatem stabiliat. Non est à bono, quouis prae-textu exire velle.* Siquidè diabolicum istud commentum est, quâdo huiusmodi artificio uti aduersarius solet, ad disciplinæ nostræ stabilitatem, ordinemque religiosæ huius vitæ labefactandum, ac peruertendum. atque hoc modo nos voluptatum illecebris illectos, variis, iisque instabilibus cogitationibus facere obnoxios studet. Sed in eo potius elaborandum est cuique, ut tacitis secum colloquiis, intimisque cogitationibus, animi sui vitia diligenter perpendat & corrigat. Sedata siquidem animi & requieta constitutio, virtutis est argumentum certissimum. *At verò discursus & frequens peregrinatio conceptam animo deuotionem isto suo statu ac restatu rerum, varietatumq; euentulat, dispelluq;.* Palchrè Sen. Frequens migratio instabilis animi est. coalescere otio non potest, nisi desinat circûspicere & errare. ut animum possis continere, prius corporis tui fugam siste. Neque verò tamè propterea perpetuò est tanquam in custodiâ permanendum: sed quando-cumque & res poscit, & cõscientia non reprehendit, liberè est fidenterque prodeundum; ita tamè ut modus teneatur, & praua omnis suspicio euitetur. *Abscondamus igitur nos in otio, sed & ipsum in otium abscondamus. quia optimũ non iactare otium suum. iactandi autem genus est, nimis latere, & à conspectu hominũ secedere.*

In qua
pellicere
studet
diabolus.

Basil.
M. 2.
lib. Mo.
n. 1. c. 8.

Epil. 7.

Basil.
vbi sup.

Sen. 1.
69.

IN